

ВЪНСИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Административен индекс	Дата
КС - 12704/25	19-01-2025

ДО

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ

НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ГР.СОФИЯ

КОПИЕ: ДО

БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА

ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ

ГР. СОФИЯ

ОТГОВОРИ НА ПОСТАВЕНИ ВЪПРОСИ от Силвия Тодорова Евстатиева – съдия в РС – Етрополе – кандидат за заемане длъжността Административен ръководител – Председател на РС – Етрополе, по процедура, обявена с Решение на СК на ВСС, по протокол № 23/15.07.2025 г. , обнародвано в ДВ бр. 59/22.07.2025 г.

Въпрос № 1. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г. и ако да – в каква посока?

Отговор: Различните граждани и институции влагат в понятието "съдебна реформа" различен смисъл. По мое мнение една реформа никога не може да се изразява в разделяне на колегии и съвети, преименуване на органи и/или институции, или най-общо казано - в нови устройствени правила. Тя трябва да е насочена към постигането на реални резултати, от които всеки гражданин да може да се възползва и които да допринасят за повишаване доверието в самата система. Такива са постигането на точно и еднакво правоприлагане и прероваздаване, и уеднаквяване на съдебната практика. Такива са и бързината, и организираността на съдопроизводството, което може да се постигне както чрез използването на новите технологии, така и чрез запазване на установените добри практики. Като съдия, а и вярвам като всеки един гражданин, ме интересува реформата да способства за постигане на бързо и качествено решаване на делата. Доколкото посочените във въпроса изменения са множество и с оглед изнесеното от мен дотук - мога да посоча като положително /за мен/ изменение новата редакция на чл. 150, ал. 2 КРБ, предвиждаща, че всеки съд по искане на страна

по делото или по своя инициатива може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на несъответствие между закон, приложим и по конкретното дело, и Конституцията на Република България. Считаю тази възможност за полезна за правораздаването, тъй като наблюдаващото се в последните години фрагментарно и недотам издържано изменение на законите, винаги е предпоставка за възможна противоконституционност. Чрез посоченото изменение се даде правна възможност на всички съдии в страната, които в крайна сметка са професионалистите с ежедневен досег до проблемите в практиката, да имат право да поискат разрешаването им. Това е пътът, по който трябва да се върви.

Въпрос № 2: Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждането на инструменти /от нормативен и организационен характер/ за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати?

Отговор: Считаю, че решаването на въпроса с неравномерното натоварване следва да стане по нормативен път. В противен случай рискуваме да се стигне до закононарушения, различна практика в отделните съдебни райони, създаване на предпоставки за отмяна и обезсилване на съдебни актове на чисто формални основания и други. По мое мнение евентуален ефективен способ за намаляването на неравномерната натовареност и преосмисляне/промяна на текстовете в процесуалните закони, уреждащи подсъдността на делата. Следва да се има предвид, обаче, че това не е панацея. Неравномерната натовареност е проблем, чийто корен е по – скоро, не правен или юридически, а социално-икономически – населението в малките градове и селата прогресивно намалява за сметка на това в големите градове и това неминуемо рефлектира върху броя на делата в съответните съдилища. В този смисъл би могло да се обмисли изработването на правила, по които да може успешно /не само формално/ да се преценява тежестта на делото при образуването му/постъпването му в дадения съд, като с оглед на това се съобрази и натовареността на съответния съдия, респ. разпределянето му на повече или по-малко дела, в зависимост от тяхната тежест и сложност.

Въпрос № 3: Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че разликата във възнагражденията между институциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор: Разликата във възнагражденията на магистратите от различните инстанции е закономерна и се дължи на това, че за „изкачване“ по професионалната стълбичка се изисква изминаване на време, натрупване на съответна професионален опит и участие в съответни конкурсни процедури. Отчита се и сложността /не само броят/ на делата, които магистратите от по-горните инстанции разглеждат и решават.

Считам, че един магистрат, който работи на по – ниско ниво не следва да получава възнаграждение равно или почти идентично с такъв, който работи на по – високо или върховно ниво. Това би било незаконосъобразно, а и несправедливо. Смятам, че критериите за определянето на възнагражденията на магистратите са достатъчно добре разписани. През последните няколко години, в резултат на усилията на кадровия орган, драстичната разлика между възнагражденията на магистратите на различните нива беше намалена, т.е. полагат се съответни усилия в тази посока.

Въпрос № 4: На 01.07.2024 г. КС на РБ излезе с решение, което обявява за противоконституционни тестове от ЗМ и ГПК, въвеждащи задължение за провеждане на процедура по медиация по някои видове дела. Какво е мнението Ви за прилагането/използването на процедура по медиация в рамките на висш съдебен процес?

Отговор: Като цяло съм привърженик на медиацията като извънсъдебен способ, но не смятам, че тя трябва да е уредена като задължителна. Следва да се прилага само по преценка на съда, като се отчитат особеностите на всяка конкретно дело/спор, като няма пречка, а и законодателно е предвидено, че това може да стане и в рамките на висш съдебен процес.

Въпрос № 5: През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които засилиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика за времето на действието им? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате? Има ли необходимост от разширяването му и в каква посока?

Отговор: Мнението ми е изцяло положително за тези промени, но доколкото в РС - Етрополе работят по шат двама съдии, за нас въпросът с провеждането на общи събрания е малко по-затруднен, с оглед формалните изисквания за кворум. Същевременно с колегата ми непрекъснато се събираме, дискутираме и така решаваме текущи въпроси и разрешаваме проблеми. Считам, че в по – големите съдилища общото събрание на съдиите има много възможности да окаже влияние при решаването, както на професионални/практически проблеми, така и по отношение на организационни, технически и/или други такива. Относно прекия избор на членове на ВСС от всички съдии също считам за положителна промяна. В този смисъл, самоуправлението е предпоставка за съдийската независимост, която по мое мнение, е в основата на качествено правораздаване.

Въпрос № 6: Вече няма общ кодекс за етично поведение на българските магистрати. Смятате ли, че това беше по – доброто решение или кодексът трябваще на остане единен?

Отговор: Не смятам, че има разлика. Регламентираните етични правила по съществото си останаха същите, както в предишния общ Етичен кодекс.

Въпрос № 7: Смятате ли, че Висш съдебен съвет, който е с изтекъл мандат вече повече от две години е легитимен да реализира кадрова политика по отношение на избор на административни ръководители в органите на съдебната власт /и извън „тримата големи“/, особено и след решението на СЕС от 30.04.2025 г.

Отговор: Смятам, че е легитимен. Кадровата дейност е от особено значение за всяка една система, в това число и за съдебната. Поради това, по каквито и да е причини /особено такива от политическо естество/, тази дейност не следва да спира да се осъществява. Обстоятелството, че мандатът е изтекъл, е резултат от нестабилната политическа обстановка в страната, която вече няколко години, е крайно променлива. Не е резултат от действия или бездействия на членовете на Съвета. От тази обстановка съдебната власт единствено страда, като това рефлектира и върху гражданите. Що се отнася до посоченото решение на СЕС, считам, че по същество то касае дисциплинарната дейност на кадровия орган, а не правомощията му да провежда избори и конкурси.

Въпрос № 8: На стр. 14 от Вашата концепция посочвате, че съдиите от РС – Етрополе „имат необходимите качество, знание и умения да поемат и по – висока натовареност, чрез възлагане на дела от други, по – високо натоварени съдилища“. Бихте ли уточнили как би могло да стане това предвид териториалната компетентност на съдилищата?

Отговор: Под “възлагане” на дела имам предвид законодателно такова, а именно чрез промяна на текстовете в процесуалните закона / в смисъла, посочен в отговора на въпрос № 2/. Също така чрез възлагането на делата при самоотвод на съдитите от други съдилища, което, между другото се случва и в момента, особено в райките на нашия и съседните окръжни съдебни райони.

Въпрос № 9: Какво налага мнението Ви, че „следва да се наблегне повече на чисто административната дейност, извършвана от председателя на съда чрез издаването на повече конкретни заповеди и разпореждания, свързани с организационната и управленската му дейност“ /стр. 15 от Концепцията?

Отговор: Налага го стремежът ми всяка дейност да бъде добре регламентирана и изрично уредена - да има ясно разписани правила и начини, по които да се осъществява. Тук става въпрос за тези дейности, които не са уредени със закон и/или

подзаконови актове. Счита́м, че с издаването на конкретни заповеди и разпореждания се постигат цели като ефективност в работата и дисциплинираност на магистратите, и съдебните служители, а това, от своя страна, създава административна подреденост и още по-голям синхрон в работата.

Въпрос № 10: На стр. 15 от Вашата концепция посочвате, че бихте насърчали служителите да участват в повече обучения. В каква посока биха били те?

Отговор: В посока развиване на цялостната работа на съдебните служители като периодично запознаване със законодателните промени по различните материали, установените добри практики и работата с информационните системи, експлоатирани в органите на съдебната власт, та дори и в посока насърчаване на комуникационните и организационните им умения. Счита́м, че с оглед динамичната и бързо развиваща се обстановка в която работим постоянното усъвършенстване и повишаване на професионалната квалификация на служителите и магистратите, е ключът към бързото и ефективно правораздаване.

ПОДПИС:

/Силвия Евстафиева/